

Katowice, dnia 10 czerwiec 2022 r.

INFORMACJA Nr 12s2021/EW

w sprawie tąpnięcia oraz wypadku zbiorowego (1 wypadek powodujący czasową niezdolność do pracy i 1 wypadek śmiertelny), zaistniałych w dniu 4 grudnia 2021 r. o godzinie 8⁵² w wyniku wstrząsu górotworu o energii 2×10^7 J w Polskiej Grupie Górniczej S. A. Oddział KWK Ruda w Rudzie Śląskiej Ruch Bielszowice.

Tąpnięcie i wypadek zbiorowy zaistniały w upadowej Vz badawczej w pokładzie 504wg, wskutek wstrząsu górotworu o energii 2×10^7 J. Wypadkowi uległo 2 pracowników zatrudnionych w upadowej Vz badawczej przed frontem ściany 001z w pokładzie 504wg.

Pokład 504 o grubości od 7,8m do 9,1m i nachyleniu od 0^0 do 18^0 , zaliczony został do IV kategorii zagrożenia metanowego, II stopnia zagrożenia tąpnięciami, I stopnia zagrożenia wodnego, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego i I grupy skłonności węgla do samozapalenia. W partii „Centralna” w stropie pokładu 504 zalegają kolejno warstwy: 0,15m łupku ilastego, 0,35m piaskowca drobnoziarnistego, 0,1m łupku ilastego, 0,15m piaskowca drobnoziarnistego, 0,1m łupku ilastego, 0,3m piaskowca drobnoziarnistego, 0,5m łupku ilastego, 1,05m piaskowca drobnoziarnistego, 1,5m łupku ilastego, 0,4m piaskowca drobnoziarnistego, 0,3m łupku ilastego, 1,8m piaskowca drobnoziarnistego, 0,7m łupku ilastego, 1,45m piaskowca drobnoziarnistego. W spągu pokładu 504 występuje 1,2m łupku ilastego zapiaszczonego.

W dniu 31 maja 2021 r. w partii „Centralna” obszaru górniczego „Bielszowice III”, w górnej warstwie pokładu 504 uruchomiono ścianę 001z pomiędzy upadową Vz badawczą i upadową VIz badawczą. Obudowę tych wyrobisk stanowiły odrzwia typu ŁP10/V32/4/A w rozstawie co 0,8m, stabilizowane rozporami stalowymi dwustronnego działania. Ściana 001z o długości do 252m była prowadzona na wysokość do 3,0m w odmianie poprzecznej po wzniosie. W ścianie 001z zabudowano 55 sekcji obudowy zmechanizowanej typu ZRP-19/41-POz wersja I, 109 sekcji typu Fazos-16/37-POz i 3 sekcje typu Fazos-16/37-POz/BSN. Urabianie prowadzono kombajnem typu KSW-880EU współpracującym z przenośnikiem zgrzeblowym typu Rybnik-850. Urobek ze ściany 001z był odstawiany do upadowej Vz badawczej na przenośnik zgrzeblowy typu PZP-Kobra i dalej przenośnikami taśmowymi na poziom 840m. Do 4 grudnia 2021r. ściana 001z uzyskała około 327m postępu z zaplanowanych 760m. W wyrobiskach przyścianowych ściany 001z wyznaczonych było 7 stref szczególnego zagrożenia tąpnięciami, w tym w upadowej Vz badawczej w pokładzie 504wg strefa na długości 200m przed frontem ściany. Wzmocnienie obudowy na długości tej strefy stanowił podciąg z kształtownika o profilu V zabudowany w osi wyrobiska, podparty stojakami stalowymi pod każdymi odrzwiami obudowy. W dniu 4 grudnia 2021r. na zmianie rozpoczynającej się o godzinie 6³⁰ w rejonie ściany 001z zatrudnionych było 2 pracowników do kontroli wyrobisk w dniu wolnym od pracy oraz 5 pracowników do prac konserwacyjnych, w tym

2 ślusarzy oddziału mechanicznego MMUD1-B do skracania rurociągu ciśnieniowego w upadowej Vz badawczej na odcinku przed frontem ściany 001z. O godzinie 8⁵² nastąpił samoistny wstrząs górotworu o energii $2 \times 10^7 \text{ J}$, którego ognisko zlokalizowano w zrobach ściany 001z w odległości 30m za jej frontem i 20m na zachód od śladu upadowej Vz badawczej. Wstrząs spowodował tąpnięcie w upadowej Vz badawczej, którego skutki wystąpiły na odcinku 75m przed frontem ściany 001z w postaci wypiętrzenia spągu oraz zmniejszenia wysokości wyrobiska do 1,2m i szerokości do 2,3m w wyniku deformacji i zniszczenia obudowy. Zmniejszeniu uległa ilość przepływającego powietrza z $1200 \text{ m}^3/\text{min}$. do około $300 \text{ m}^3/\text{min}$. oraz uszkodzone zostały urządzenia zabudowane w wyrobisku. Na odcinku od 30m do 50m przed ścianą 001z obudowa upadowej Vz badawczej uległa zniszczeniu w stopniu powodującym brak możliwości przejścia i przeprowadzenia oględzin. Dwóch ślusarzy oddziału MMUD1-B zostało odciętych i uwięzionych w zniszczonym odcinku upadowej Vz badawczej. Pozostałych 5 pracowników wycofało się o własnych siłach nie odnosząc obrażeń. O godzinie 9³² rozpoczęto akcję ratowniczą poszukiwania i uwolnienia zagrożonych pracowników, której kierownictwo objął kierownik ruchu zakładu górniczego. Około godziny 15⁴⁷ w upadowej Vz badawczej w odległości 49,5m przed ścianą 001z ratownicy zlokalizowali i nawiązali kontakt głosowy z jednym z poszkodowanych. Poinformował on ratowników, że drugi poszkodowany znajduje się około 10m na południe i jest nieprzytomny. Około godziny 23¹⁰ ratownicy uwolnili pierwszego poszkodowanego i rozpoczęli jego transport na powierzchnię. W dniu 5 grudnia 2021 r. o godzinie 1⁵⁷ został on przewieziony karetką do szpitala św. Barbary w Sosnowcu, gdzie lekarze stwierdzili urazy powodujące czasową niezdolność do pracy. Drugiego poszkodowanego zlokalizowano przy pomocy systemu GLON-GLOP oraz odbiornika lokacyjnego minisearch-15 w upadowej Vz badawczej w odległości 41,6m przed ścianą 001z. Próby dotarcia do poszkodowanego podjęto od strony północnej, a następnie od strony ściany 001z w pokładzie 504wg. W dniu 6 grudnia 2021r. ratownicy odnaleźli drugiego poszkodowanego, który nie dawał oznak życia. Po przecięciu elementów konstrukcji przenośnika zgrzeblowego podścianowego oraz wykonaniu chodnika ratunkowego, w dniu 7 grudnia 2021 r. o godzinie 11⁵³ ratownicy uwolnili drugiego poszkodowanego. Został on przetransportowany do ściany 001z, gdzie o godzinie 12¹² lekarz CSRG stwierdził jego zgon.

O godzinie 13³⁴ kierownik akcji ratowniczej zakończył akcję. O godzinie 14¹⁹ wytransportowano drugiego poszkodowanego na powierzchnię. W akcji brały udział zastępy ratownicze własne i z kopalń sąsiednich oraz z CSRG w Bytomiu.

Akcja nadzorowana była w sposób ciągły przez pracowników OUG w Gliwicach przy wsparciu pracowników Wyższego Urzędu Górniczego.

Przyczyną tąpnięcia był samoistny wstrząs górotworu o energii $2 \times 10^7 \text{ J}$, zaistniały skutek rozładowania energii skumulowanej w górotworze.

Przyczyną wypadku zbiorowego było dynamiczne oddziaływanie skutków wstrząsu górotworu o energii $2 \times 10^7 \text{ J}$ na pracowników przebywających w upadowej Vz badawczej przed frontem ściany 001z w pokładzie 504wg.

W związku z zaistniałym tąpnięciem i wypadkiem zbiorowym, Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach wydał 2 decyzje:

W dniu 7 grudnia 2021r., którą:

I. Wstrzymał ruch zakładu górniczego w części dotyczącej prowadzenia robót górniczych w upadowej Vz badawczej, upadowej VIz badawczej i ścianie 001z w pokładzie 504wg do czasu:

1. przeprowadzenia oględzin w rejonie tąpnięcia i wypadku zbiorowego zaistniałych w wyniku wstrząsu energii $2 \times 10^7 \text{ J}$ w dniu 4 grudnia 2021r. o godz. 8⁵²,
2. przeprowadzenia szczegółowej analizy dla ustalenia przyczyn i skutków zaistniałych zdarzeń w aspekcie możliwości bezpiecznego wznowienia robót górniczych w rejonie prowadzonej eksploatacji pokładu 504wg ścianą 001z,

II. Nakazał:

1. zabezpieczyć dojścia do: upadowej Vz badawczej, upadowej VIz badawczej i ściany 001z w pokładzie 504wg, do czasu przeprowadzenia oględzin rejonu zaistniałego tąpnięcia i wypadku zbiorowego. Dopuszcza się wejście do wyrobisk wyznaczonych pracowników dla dokonania kontroli i oceny stanu zagrożeń, na warunkach ustalonych przez kierownika ruchu zakładu górniczego,
2. kierownikowi ruchu zakładu górniczego ustalić warunki i zasady bezpiecznego przeprowadzenia oględzin i zabezpieczenia wyrobisk po przeprowadzonych oględzinach rejonu zaistniałego tąpnięcia i wypadku zbiorowego pozytywnie zaopiniowany zespół do spraw rozpoznawania i zwalczania zagrożeń naturalnych w składzie poszerzonym o specjalistów.

W dniu 8 grudnia 2021r., po przeprowadzeniu oględzin wyrobisk, którą nakazał Polskiej Grupie Górniczej S. A. w Katowicach:

1. sprawdzenie prawidłowości rozwiązań technicznych zastosowanych w Oddziale KWK Ruda w Rudzie Śląskiej Ruch Bielszowice przy eksploatacji pokładu 504wg ścianą 001z, poprzez uzyskanie oceny odpowiedniej wyspecjalizowanej jednostki dotyczącej możliwości wznowienia i kontynuacji robót górniczych w przedmiotowym rejonie, w aspekcie zapewnienia bezpieczeństwa pracowników i ruchu zakładu górniczego oraz skutecznego obniżenia ryzyka przy prowadzonych robotach, uwzględniając efektywność dotychczasowych środków profilaktyki zagrożeń naturalnych, a także prawidłowość dokonywanych prognoz tych zagrożeń w szczególności tąpnięciami i pożarami endogenicznymi,
2. Uzyskać opinię Komisji do spraw Zagrożeń w Zakładach Górniczych, dotyczącą oceny o której mowa w pkt. 1.,
3. przedstawić Dyrektorowi Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach wyniki czynności określonych w punktach 1 i 2, w terminie do dnia 11 lutego 2022r.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Gliwicach.